

ORIGINALAS NESIUNČIAMAS PAŠTU

2020-05-29 Nr. 20/12

LR Vyriausybei
LRVkanceliarija@lr.lt

LR sveikatos apsaugos ministerijai
ministerija@sam.lt

Kopija:
Valstybinei vaistų kontrolės tarnybai prie
LR sveikatos apsaugos ministerijos
vvkt@vvkt.lt

Valstybinei ligonių kasai prie
LR sveikatos apsaugos ministerijos
vlk@vlk.lt

LR Prezidentui
kanceliarija@prezidentas.lt

LR Valstybės kontrolei
info@vkontrolė.lt

LR Konkurencijos taryba
taryba@kt.gov.lt

DĖL: pridėtinę vertę kuriančių vaistų kainodaros

Vaistų gamintojų asociacija (toliau – **Asociacija**) susipažino su 2020 m. gegužės 25 d. LR sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – **Ministerija**) atsakymu (toliau – **Atsakymas**) Nr. (1.1.20-141)10-3928 LR Vyriausybei ir Asociacijai dėl LR Vyriausybės 2005 m. rugsėjo 13 d. nutarimo Nr. 994 „Dėl Ambulatoriniam gydymui skiriamų vaistinių preparatų ir medicinos pagalbos priemonių bazinių kainų ir paciento priemonių už juos apskaičiavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – **Aprašas**) pakeitimo projekto (toliau – **Projektas**) ir teikia šias pastabas:

1. Dar 2019 m. balandžio 3 d. LR Konkurencijos taryba savo išvadoje Nr. (2.30E-35)6V-846 (Nuoroda: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/52f959a156a011e98bc2ba0c0453c004?jfwid=12nbas0rj0>) Ministerijai dėl tuo metu keičiamo Aprašo, kuriuo buvo siekiama įvesti naujus reikalavimus sudėtinių vaistinių preparatų bazinei kainai, t. y. apskaičiuojant konkretaus sudėtinio vaistinio preparato kainą, būtų pridedami vienas didmeninės prekybos atkainis ir vienas mažmeninės prekybos atkainis, nepriklausomai nuo jo sudedamųjų dalių skaičiaus, teigė, kad *Ministerija nepaaiškina, kaip siūlomi sudėtinių vaistinių preparatų kainodaros pakeitimai vieno tiekėjo <...> sudėtinių vaistinių preparatų grupėse padeda įgyvendinti Projekto tikslą, kelia pagrįstą abejonių ar išvis yra susiję su įvardytu Projekto tikslu.*

Asociacijos vertinimu, toks LR Vyriausybės nutarimu gamintojams taikomas sudėtinių vaistų bazinės kainos skaičiavimas yra **diskriminuojantis**.

2. Konkurencijos taryba taip pat atkreipė Ministerijos dėmesį į tai, kad *patvirtinus tuo metu siūlomus Aprašo pakeitimus, t. y. „išaldžius“ vieno tiekėjo vaistinių preparatų bazinę kainą, paciento priemoka gali padidėti*, o keičiamą Aprašą lydinčiuose dokumentuose nebuvo pateikta jokių skaičiavimų, kaip „išaldžius“ vieno tiekėjo vaistinių preparatų bazinę kainą, per ketvirtį bus sutaupyta PSDF biudžeto lėšų, kaip ir kiek „išaldžius“ vieno tiekėjo vaistinių preparatų bazinę kainą paciento priemoka gali didėti.

Tuo tarpu 2019 m. kovo 13 d. pažymoje dėl Aprašo keitimo Ministerija rašė, kad *nors „išaldžius“ vieno tiekėjo vaistinių preparatų bazinę kainą paciento priemoka gali truputį padidėti, tačiau ji negalės viršyti galimos didžiausios priemokos (šiuo metu už vaistinius preparatus, kurių kaina neviršija 20 eurų, ji sudaro 20 proc. bazinės kainos, (2019 m. maksimali paciento priemoka buvo 4,76 eurų), o už vaistinius preparatus, kurių kaina didesnė negu 20 eurų, – 4,71 euro).*

2020 m. gegužės 25 d. Ministerijos Atsakyme ir 2020 m. balandžio 15 d. pažymoje dėl Aprašo keitimo vienas iš argumentų, kodėl būtina suvienodinti vieno, dviejų ir daugiau tiekėjų sudėtinių vaistų pateikimo į Kompensuojamųjų vaistų kainyną sąlygas, pateikiamas **padidėjusios paciento priemokos argumentas**. Atsakyme Ministerija rašo, kad *norimas keisti teisinis reguliavimas leidžia sudėtinių vaistų vieno tiekėjo grupėje turėti didžiausią 6,36 Eur paciento priemoką ir tuo pačiu teigia, kad paciento priemoka, palyginus su 2019 m., vieno gamintojo grupėje padidėjo*. Tai reikštų, kad, neįvertinusi Konkurencijos tarybos 2019 m. balandžio 3 d. išvados minimų paciento priemokos padidėjimo pasekmių dėl kainos „išaldymo“ vieno tiekėjo grupėje, po metų imasi suvienodinti vieno ir dviejų ir daugiau gamintojų grupėse

taikomą sudėtinių vaistų kainodarą, skirtą paciento priemokai mažinti *vėl nepagrindusi jų išsamios ekonominės analizės išvadamis, nepateikusi pagrindžiančių duomenų, kodėl pasirinktas būtent toks keitimo modelis, nėra nurodomos bei įvertinamos alternatyvos*, kaip jau buvo atkreipusi dėmesį LR Konkurencijos taryba.

Ministerija nepateikė ir skaičiavimų, kokią įtaką konkretus pakeitimas turės šių vaistų prieinamumui pacientams, *paciento priemokoms ir PSDF biudžetui, neatliko vertinimo, kaip tai įtakos rinkoje veikiančius ūkio subjektus didmenininkus, mažmenininkus, gamintojų galimybes įeiti ir/ar išlikti rinkoje*.

Tokie keitimai nėra būtini. Esamoje situacijoje jie gali tik didinti PSDF lėšas dėl didesnio monokomponenčių vartojimo bei mažinti pacientams pridėtinę vertę kuriančių vaistų prieinamumą. Nurodytos priemonės gali lemti sudėtinių vaistų Lietuvos rinkai trūkumą. **Atsižvelgus į tai ir referuodami į LR Konkurencijos įstatymo 4(1) str. dėl privalomo išsamaus poveikio konkurencijai įvertinimo įstatyminio būtinumo, prašome nesiimti jokių papildomų veiksmų išsamiai neišanalizavus situacijos.**

Asociacija taip pat dar kartą atkreipia dėmesį, kad pagrindinis kompensuojamųjų vaistų kainodarą reglamentuojantis Aprašas yra keičiamas ypač dažnai (paskutiniai priimti pakeitimai: 2019 m. vasario 20 d., birželio 26 d., gruodžio 30 d. ir 2020 m. vasario 19 d., registruoti Projektu nauji pakeitimai: 2020 m. balandžio 15 d.). Tai ne tik prieštarauja LR teisėkūros pagrindų įstatymo nuostatoms, bet iškreipia vaistų kainodarą rinkos ekonomikos sąlygomis.

Konkrencijos taryba 2019 m. taip pat yra pažymėjusi, kad *ir toliau nuosekliai laikosi pozicijos, kad pacientų bei PSDF lėšų efektyvus naudojimas gali būti pasiektas tik sistemiškai keičiant kompensuojamųjų vaistinių preparatų reglamentavimą. Taigi keitimai turėtų būti įgyvendinami kompleksiskai, o ne atliekant vis naujus epizodinius pakeitimus. <...Praktinis įtvirtintų formulių taikymas yra painus. Taip pat trūksta paaiškinimų ir siekiamus įtvirtinti pakeitimus pagrindžiančių duomenų, kad galima būtų visapusiškai įvertinti siūlomus pakeitimus ir jų poveikį kompensuojamųjų vaistinių preparatų sistemai.>*

Dviejų ir daugiau tiekėjų grupėje situaciją sunkina ir Covid-19 pandemijos pasekmės, kuomet išaugo vaistams pagaminti reikalingų veikliųjų ir pagalbinių medžiagų, gamybos bei logistikos kaštai. Tačiau Asociacija skatina Ministeriją ir LR Vyriausybę sekti pavyzdžiu Belgijos, Nyderlandų, kurių Vyriausybės ir Parlamentai ėmėsi solidarių sprendimų priimdami teisės aktus, neleidžiančius taikyti kainų spaudimo priemonių šios pandemijos akivaizdoje.

Dėkojame už bendradarbiavimą. Tikimės, į siūlymus atsižvelgsite. Prašytume į šį raštą atsakyti ir organizuoti diskusiją.

Nuoširdžiai

 Direktorė Rasa Brickienė